

Colofon:

Maandblad

Verschijnt niet in juli en augustus.

Belgische Theosofische Vereniging vzw
Geuzenplein 8, 1000 Brussel:

Website: www.ts-belgium.be & [Facebook](#)

Email: info@ts-belgium.be

Belgische Orde van Dienst: [Facebook](#)

Email: tos@ts-belgium.be

Verantwoordelijke uitgever :

Sabine Van Osta

p/a Milisstraat 22, 2018 Antwerpen

Jaargang 16-nummer 10 - oktober 2021

Mission Statement of the Theosophical Society

To serve humanity by cultivating an ever-deepening understanding and realisation of the Ageless Wisdom, spiritual Self-transformation, and the Unity of all Life."

Missie van de Theosophical Society (Adyar)

Het dienen van de mensheid door het ontwikkelen van een zich steeds verdiepend inzicht in, en verwerkelijking van de tijdloze wijsheid, spirituele zelf-realisatie en de eenheid van alle leven.

De drie doelstellingen

De Theosofische Vereniging kent de volgende doeleinden:

1. *Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid, zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur.*
2. *Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.*
3. *Het onderzoeken van de onverklaarde wetten van de natuur en van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.*

De Theosofische Vereniging streeft voor haar leden een volledige vrijheid van denken na. Ze verwelkomt als leden al diegenen die de drie doelstellingen kunnen onderschrijven en die bereid zijn haar Statuten te respecteren.

Het Witte Lotusblad

Deze nieuwsbrief wordt maandelijks uitgegeven door Loge Witte Lotus. (verschijnt niet in juli en augustus)

Elektronische verzending is gratis.

Een papieren versie is eveneens te verkrijgen.

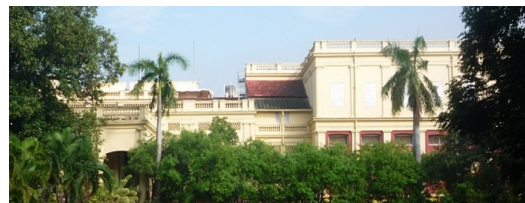
Abonnement van januari tot december: bedrag € 10 of bedrag per nummer € 1, over te schrijven op de rekening van Loge Witte Lotus

IBAN BE88 7340 4396 3641
tnv Loge Witte Lotus FV

In dit nummer:

<i>Missie van de Theosophical Society</i>	1
<i>De Drie doelstellingen</i>	
<i>Contactgegevens Theosophical Society & informatie Loge Witte Lotus & Vrijheid van denken</i>	2
<i>Viveka Cudamani of</i> <i>Het Kroonjuweel van Wijsheid</i>	3
<i>Annie Besant</i>	10
<i>Programma Loge Witte Lotus</i>	13-14
<i>Zoom links</i>	15

The Theosophical Society

De Theosophical Society werd opgericht te New York op 17 November 1875 door Helena Petrovna Blavatsky, Kolonel Henry Steel Olcott, William Quan Judge en anderen.

Haar internationaal hoofdkwartier is gevestigd te Adyar (Chennai), India. Het is een ontmoetingsplaats van zoekers naar waarheid en heeft afdelingen in vele landen over de hele wereld. Website: www.ts-adyar.org

In Naarden, Nederland, is, in een prachtige en bosrijke omgeving, het Europees Internationaal Theosofisch Centrum (I.T.C.) gevestigd.

Informatie over activiteiten - website: www.itc-naarden.org

De Belgische Theosofische Vereniging vzw

De Belgische Sectie van de Theosophical Society werd opgericht op 7 juni 1911. Haar hoofdzetel is gevestigd in Brussel en momenteel zijn er afdelingen te Antwerpen, Brussel en Gent. Net als de Belgische Sectie organiseren alle afdelingen met grote regelmaat voordrachten en studiethemabijeenkomsten en sommige, waaronder die in Antwerpen en Brussel, beschikken over een eigen bibliotheek.

De voornaamste taak van de vereniging bestaat erin gelijkgestemde mensen bij elkaar te brengen en hen te stimuleren in hun zoekproces naar waarheid.

Voor alle informatie over de verschillende afdelingen en hun programma, kan u contact opnemen via email: info@ts-belgium.be of telefonisch: +32 476 879 968 en +32 486 631 997.

Alle links, nationaal en internationaal, zijn te vinden op de nationale website: www.ts-belgium.be, alsook op de website van Loge Witte Lotus: www.logewittelotus.be

Loge Witte Lotus

Bijeenkomsten: Bijeenkomsten: Milisstraat 22, 2018 Antwerpen

Secretariaat: Molenkouter 13 Bis, 2890 Puurs-Sint-Amands

Telefoon: (0476) 879 968 of (0486) 631 997

Bankgegevens: IBAN BE88 7340 4396 3641 - tnv Loge Witte Lotus FV

Internet: <http://www.logewittelotus.be> & [Facebook](https://www.facebook.com/logewittelotus)

E-mail: info@logewittelotus.be & loge.witte.lotus@ts-belgium.be

Deelname in de kosten activiteiten:

Thema-avonden: leden gratis - niet-leden: gratis bij een eerste kennismaking, € 2 bij elke volgende aanwezigheid

Zondaglezingen: leden € 2—niet-leden: € 7

Vrijheid van denken

De Theosophical Society heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven. Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de Vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden. Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar gemaakt worden of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Meningen of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van de Theosophical Society ernstig om deze fundamentele principes van de Theosophical Society te verdedigen, te handhaven en er naar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

Bescherming Persoonsgegevens: Alle informatie betreffende de Wet op de Privacy en de persoonsgegevens is te bekomen via mail: info@ts-blgium.be of per brief, gericht aan de Belgische Theosofische Vereniging vzw, tav Sabine Van Osta, Geuzenplein 8 te 1000 Brussel.

Jenny Baker is voorzitter van de Engelse Afdeling van de Theosophical Society (TS).

Onderstaand de lezing die zij in 2014 gaf op het congres van de Europese Federatie van de TS in Barcelona.

Inleiding

De *Viveka Cudamani* of *Het kroonjuweel van wijsheid* is, samen met de *Upanishads* en de *Bhagavad Gita*, één van de oude heilige teksten die veel mensen eeuwenlang op hun spirituele pad heeft geïnspireerd. De term 'kroonjuweel van wijsheid' is een vertaling van 'viveka cudamani' uit het Sanskriet. Paul G. van Oyen vertaalt de titel *Viveka - Cudamani* met de woorden *De rede als bekroning*.

Marcel Sauton vertaalde deze tekst (met zeer verhelderende commentaren) in het Frans als *Le plus beau fleuron de la discrimination, Viveka-Cuda-Mani*, Parijs 1998).

Wanneer de tekst werd geschreven, en door wie, is onbekend, maar algemeen wordt aangenomen dat Sri Adi Shankaracharya de auteur was. Wie was hij? Volgens het esoterische boeddhisme zag Gautama Boeddha na zijn dood af van dharmakaya (dit is het hoogste van de drie gewaden uit het mahâyâna-boeddhisme) en van nirvana. Hij zou vijftig jaar later herboren zijn als Shankaracharya, de grootste Vedanta-leraar in India, om redenen van karma en filantropie. Men zegt wel dat Shankaracharya in alle opzichten gewoon de Boeddha was, in een nieuw lichaam.

In haar boek *The Mystery of Buddha* schrijft H.P. Blavatsky (HPB): *Hoewel die uitdrukking in mystieke zin waar is, kan de manier van formuleren misleidend zijn als die niet nader wordt toegelicht. Shankaracharya was zeker een boeddha, maar hij was nooit een reïncarnatie van de Boeddha, hoewel het astrale ego van Gautama, of eerder zijn natuur, op een mysterieuze manier misschien geassocieerd kan worden met Shankaracharya. Ja, het was misschien het Ego, Gautama, in een nieuwe en aangepaste verpakking, die van een brahmaan uit Zuid-India.*

Op grond van de stijl en terminologie wordt tegenwoordig echter ook gedacht dat *Het kroonjuweel van wijsheid* werd samengesteld door een uitstekende Advaita-schrijver die enkele eeuwen na de

grote Shankaracharya leefde, mogelijk in de late tiende eeuw.

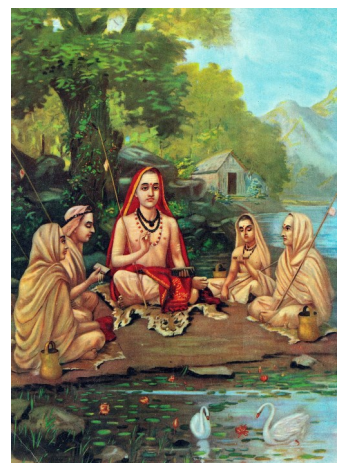
Viveka

Het woord 'viveka' komt van het Sanskriet woord 'vic' dat 'ziften' betekent, en wordt meestal vertaald als 'spiritueel onderscheidingsvermogen'. Onderscheidingsvermogen is volgens het woordenboek 'goed oordeel' en 'inzicht'. Het woord 'cudamani' betekent 'kuif- of kroonjuweel'. Waar bevindt dat zich, en wat wordt ermee bedoeld? Volgens Raghavan Iyer wordt hiermee verwezen naar de rand boven het voorhoofd. Daar bevindt zich het vorstelijk juweel van zuiver inzicht en spirituele waakzaamheid.

In dit artikel worden de betekenissen van enkele belangrijke woorden en zinnen van de *Viveka Cudamani* onderzocht. Het boek is, net als veel oosterse heilige teksten, opgebouwd als een dialoog tussen een goeroe en een leerling. Het doel van dergelijke geschriften was de leerling instructies te bieden over hoe verlichting bereikt kan worden. De onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere: hoe de onvermijdelijk te ondervinden obstakels te overwinnen; hoe onderscheid te maken tussen het onware en het ware; aanwijzingen voor meditatie; onderricht in de filosofie van de Vedanta, zoals de guna's, de drie bestanddelen van de natuur (tamas, rajas en sattva); de vijf omhulsels van het bestaan (de pancha kosha's); de drie staten van bewustzijn (waken, dromen en de droomloze staat).

Shankaracharya zet ons denkvermogen direct vanaf het begin aan het werk als hij in vers 2 benadrukt hoe moeilijk het is om zelfrealisatie te bereiken: *Het is voor levende wezens moeilijk om als menselijk wezen geboren te worden; moeilijker nog om man te worden; nog moeilijker om Brahmaan te worden; nog zwaarder om toegewijd te zijn aan het spirituele pad van de Veda's; moeilijker om je te wijden aan het spirituele pad van de Veda's; moeilijker om op dat terrein lering te verwerven. Maar te raken aan het volledige onderscheid tussen Zelf en niet-zelf, je ware natuur direct te ervaren, bevrijd te zijn door gevestigd te zijn in het Zelf als het Absolute: dat kan alleen bereikt worden door goede daden, gedurende vele miljoenen levens.*

Zelfrealisatie neemt dus mogelijk miljoenen levens in beslag, en is voor de

Sri Adi Shankaracharya
en.wikipedia.org

aspirant een moeilijk pad om te gaan. Hoe kan zelf-realisatie worden bereikt? Ons wordt verteld door te leren onderscheid te maken tussen het Zelf en het niet-zelf, door de vaardigheid of wijsheid van onderscheidingsvermogen te verwerven.

Hoe herkennen we het verschil tussen het Zelf en het niet-zelf?

In het tweede vers van het dertiende hoofdstuk van de *Bhagavad Gita* staat: *Weet dat ik de kenner van het veld ben in alle velden, o Bharata. Kennis omtrent het veld en de kenner van het veld, dat is naar mijn mening wijsheid (jnana)*. In de technische taal van de Indiase filosofie wordt het menselijk lichaam het 'veld' genoemd, omdat de vruchten van handeling (karma) daar worden geoogst. De 'kenner van het veld', ofwel de geest van de mens, staat daar los van. Dit vers betekent dat God alwetend is; en dat het kennen van het veld en de kenner van het veld (de mens en zijn ware Zelf) de ware kennis van metafysica is.

Voor bevrijding en vrij zijn van lijden en gebondenheid is het nodig dat de mens het individuele zelf kan vereenzelvigen met het kosmische Zelf. Een dergelijke staat van innerlijke bevrijding tijdens het aardse leven heet 'jivanmukti'.

Hoe kunnen wij bevrijding bereiken?

Shankaracharya vertelt dat bevrijding bereikt kan worden door gebed, toewijding, mededogen, het doen van goede daden en door anderen te leiden langs het juiste pad. Hierbij is de leiding van een leraar die zelf verlichting heeft bereikt noodzakelijk. De eerste stap op de weg naar verlichting is als men zichzelf bepaalde vragen begint te stellen, zoals 'Wie ben ik?', 'Waarom ben ik hier?', 'Wat is het doel van het leven op aarde?', 'Wat doe ik met mijn leven?'. Als we een bevredigend antwoord op dergelijke vragen hebben, zullen we compassie, vrijheid, geluk en wijsheid leren ervaren.

Wat wordt bedoeld met vrijheid?

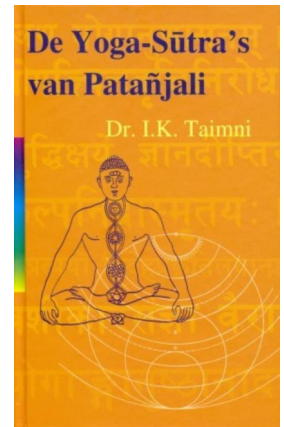
Vrijheid betekent meester te zijn over het denken. Dat is te bereiken door goede daden, door plichtsbe-trachting en gebed, en door de waarheid over het Werkelijke te kennen. Zo overwinnen we de dood en worden we meesters in onsterfelijkheid.

Kennis van waarheid

Hoe verkrijgen we kennis van waarheid? Shankaracharya vertelt ons dat dat kan door het verlangen naar zintuiglijke genietingen te overwinnen, door onverschillig te worden voor winst of beloning voor ons handelen. We benaderen het ware echter niet door handelingen op zich (hoe verdienstelijk die ook mogen zijn), maar door naar binnen te kijken en te overpeinzen.

Het denken speelt een enorm belangrijke rol in de zoektocht naar waarheid, want het kan zowel be-

vorderend als belemmerend werken. In *De Yoga Sutra's van Patanjali* wordt uitleg gegeven over de bewegingen van het denkvermogen en hoe belangrijk het is om die tot rust te brengen door yoga te beoefenen. We kunnen het denken beschouwen als een oceaan die aan de oppervlakte altijd in beweging is, soms boos en gewelddadig als in een storm, en soms rustig wanneer slechts een zachte bries enkele rimpelingen in het water veroorzaakt. Onder de oppervlakte is de oceaan echter altijd in rust; in de diepte van de oceaan van het denken valt een diepe wijsheid te ontdekken.

Hoe kunnen we het denken tot rust brengen om de diepten van wijsheid te bereiken?

Volgens Shankaracharya door begeerteloosheid, door toewijding en mededogen, en door te mediteren op het ware Zelf. Hiervoor is studie van het zelf vereist, een diepe overtuiging dat al het leven één is, en dat spirituele waarheid nooit zal veranderen.

In vers 13 waarschuwt hij dat kennis van de werkelijkheid niet naar boven komt door rituelen als baden op heilige plaatsen, of door liefdadigheid of ademhalingstechnieken. Het gaat om meditatie, onder leiding van een leraar die de kennis heeft waarnaar men zoekt.

Wat nodig is voor de kennis van waarheid, de attributen

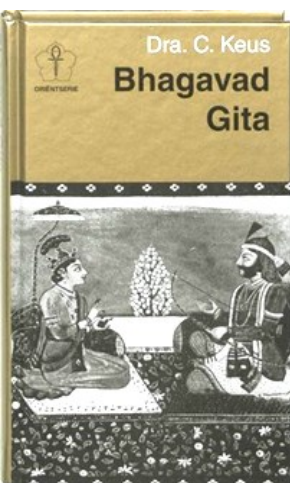
Om waarheid te leren kennen is VIVEKA of spiritueel onderscheidingsvermogen nodig: het vermogen om het ware van het onware te onderscheiden. In ons gewone dagelijkse leven maken we vooral onderscheid op de lagere niveaus: bij onze handelingen, in onze gedachten, met onze emoties. Zo kunnen we onnodig kritisch en veroordelend zijn en veroordelen hebben: dat is niet het onderscheidingsvermogen dat hier bedoeld wordt. Het gaat bij spiritueel onderscheidingsvermogen om het kunnen waarnemen wat eeuwigblijvend is en wat niet. We komen tot het besef dat al het wereldse een begin en een einde heeft, en daarom als vergankelijk kan worden beschouwd. Alles wat sterft kan niet worden gezien als waar en blijvend; alleen dat wat nooit sterft kan 'waar' zijn. Spiritueel onderscheidingsvermogen vraagt ons om altijd waakzaam te zijn, zodat we erachter komen wat voorbijgaat en wat eeuwig is. We kunnen vervolgens het voorbijgaande loslaten en ons met al onze zielekracht richten op het eeuwige.

Het tweede dat nodig is om waarheid te leren kennen is VAIRAGYA of onthechting. Dat betekent dat we leren om neutraal te staan tegenover allerlei vormen van beloning, in dit leven en in de levens hierna. We

staan onszelf toe om niet geraakt te worden door pleziertjes. Natuurlijk hebben we onze zintuigen nodig om te kunnen overleven, en het betekent ook zeker niet dat we geen vreugde in het leven zullen hebben, maar uitsluitend leven voor verlangens en pleziertjes, dat brengt geen geluk of spirituele volvoering.

Ons hogere levensdoel, het kennen van de werkelijkheid dat alles één is, kan worden bereikt door het verlangen naar en de gehechtheid aan het materiële los te laten. Vers 375 verwoordt dit als volgt: *O, wijs mens met onderscheidingsvermogen! Weet dat onthechting en spirituele kennis de twee vleugels zijn van de ziel. Alleen door die allebei te gebruiken kan de ziel als een vogel opstijgen en komen tot het toppunt van bevrijding.* Onthechting betekent dat je jezelf los kunt maken van elk object en van elke ervaring, hoe fijn die ook moge zijn. De beloning voor onthechting is kennis van het ware Zelf, en de vrede en gelukzaligheid die dit met zich meebrengt.

TOEWIJDING of devotie is eveneens een belangrijk attribuut. Shankaracharya definieert toewijding als het onderzoek naar je ware aard of, zoals sommigen het zeggen, het onderzoek naar de ware aard van het Zelf. Hoe onderzoeken we onze ware aard, ons Zelf? Door ons te wijden aan spirituele zaken als meditatie, door mededogen in praktijk te brengen, door een goeroe te volgen (dat wil zeggen iemand die zijn eigen Zelf heeft gevonden en die bereid is om anderen te begeleiden op het pad naar verlichting). Toewijding aan een spiritueel ideaal verdrijft de duisternis en somberheid van beperkende zelfliefde. Het is de uitweg uit het web van karma, naar het licht van puur bewustzijn, naar het vrij zijn van gebondenheid.

Andere attributen die nodig zijn om waarheid te leren kennen:

SHAMA, of innerlijke beheersing. Dit betekent dat men het denken voortdurend gericht kan houden op het doel, en kalm blijft onder alle omstandigheden, om rust in het denken te bewerkstelligen.

DAMA, of uiterlijke beheersing. Dit wordt omschreven als het zich in bescheidenheid aanbieden om de ander tot dienst te zijn, en dat men talenten positief inzet voor het welzijn van de mensheid.

UPARATI, ofwel het denken terugtrekken uit uiterlijkheden en zich concentreren op vrede en gelukzaligheid.

TITIKSA of verdraagzaamheid. Dit wordt wel be-

schreven als het vermogen om onverschillig te worden voor de paren van tegenstellingen zoals bijvoorbeeld pijn en plezier, en dat zonder te klagen of gespannen te worden.

Al deze eigenschappen gaan gepaard met SHRADDA, vertrouwen in de leringen van de heilige geschriften, en SAMADHANA: een voortdurend in gedachten eenpuntig gericht zijn op het Absolute.

Wat is het denkvermogen?

Het denkvermogen kan beschouwd worden als de verbinding tussen het lichaam en de ziel. Het denken heeft een tweevoudige aard: het kan onze vriend zijn door bij te dragen aan de bevrijding van de ziel, maar het kan ook als vijand fungeren door juist de verbinding met het fysieke lichaam vast te houden.

Hoe bevrijden we onszelf uit gebondenheid? Hoe vinden we waarheid?

Het eerste om te doen is al onze sympathieën en antipathieën terzijde plaatsen; vervolgens met hart en ziel volhouden met zich onthechten, en spiritueel onderscheidingsvermogen verder te ontwikkelen. Shankaracharya spreekt in dit verband over het zuivere denken dat sattvisch van aard is (rein, waar, harmonisch), terwijl het lagere denken beheerst wordt door *tamas* (starheid) en *rajas* (beweeglijkheid). Als het licht van de ziel door een zuiver en onbedorven denkvermogen schijnt, dan is het smetteloos en stralend. Een onzuiver denkvermogen dimt echter het licht en verhindert het te stralen.

Hoe kan het denken gezuiverd worden?

Het is in de eerste plaats belangrijk om het denken stil en rustig te laten worden, vastberaden en moedig, en alleen spirituele verlangens te koesteren. Dat vraagt erom ons onderscheidingsvermogen en onthechting voortdurend in praktijk te brengen. We worden eraan herinnerd dat het denkvermogen het belangrijkste medium is waar het het goddelijke leven zich kan uitdrukken: zoals het denken is, zo is ook het leven. Als het denkvermogen onzuiver is, dan zijn de gedachten dat ook, en zijn de handelingen verward. Een ongezuiverd denkvermogen zit vol hartschichten en verlangens, en heeft als belangrijkste oogmerk het vervullen daarvan. Zelfs de op zich 'goede' verlangens kunnen disharmonie veroorzaken en staan bevrijding in de weg. Als Arjuna in de *Bhagavad Gita* vraagt waarom de mens, zelfs tegen zijn wil, tot zonde gedreven wordt, als het ware door een geheime kracht hiertoe aangezet, zegt Krishna (in vers 37 van het derde hoofdstuk over de yoga van handeling): *Het is eerezucht, heerszucht, het is begeerte, het is toorn, voortspruitend uit de hoedanigheid van beweeglijkheid (rajas), niet te verzadigen, alles verdervend. Weet dat dat onze vijanden zijn...*

Een spiritueel leven begint met het onderwerpen van schadelijke lagere begeertes, die ofwel door passie

(rajas), ofwel door lethargie (tamas) worden ingegeven. Vervolgens worden goedheid en sattva (reinheid, waarheid, harmonie) nagestreefd. Sattva, rajas en tamas zijn de drie eigenschappen of hoedanigheden van de natuur. Alles in het leven, van het kleinste tot het grootste, van het nederigste tot het hoogste, de mens dus inbegrepen, bevat deze drie bestanddelen in verschillende gradaties. Tamas wordt vaak beschreven als traagheid of luiheid. Rajas, als het tegenovergestelde van tamas, wordt beschouwd als activiteit of hartstocht. Sattva is de tussenstaat van reflectie en rust. In de ideale situatie zou deze sattvische staat ons leven overheersen, omdat die leidt tot het rust in het denkvermogen. Op het spirituele pad is het nodig om gewoonweg die gedachten terzijde te schuiven die ons vermogen tot geestelijk inzicht en onthechten in de weg staan. We voorkomen disharmonie, boosheid, ongeduld, gevoelens van superioriteit, en verlangens naar wereldse pleziertjes, maar brengen liefdevolle vriendelijkheid, bescheidenheid, tevredenheid en onbaatzuchtigheid in de praktijk en verlangen naar waarheid.

Na verloop van tijd ontstaat een hunkering naar bevrijding die de aantrekkingskracht van de zintuiglijke genietingen zal overstijgen. We vertrouwen op de heilige geschriften en brengen de leringen daarvan in praktijk. Lezen over, en luisteren naar heilige teksten is het begin van spiritueel onderzoek. Het gaat er vervolgens om dat we onze spirituele idealen ook in ten uitvoer brengen.

Om onze verknochtheid aan zintuiglijke ervaringen te doorbreken moeten we inzien dat die niet heilzaam, maar zelfs 'giftig' zijn. Spirituele bronnen adviseren dan ook om ons te richten op tevredenheid. Dat zal leiden tot vreugde, mededogen, eerlijkheid, vrede en zelfcontrole of meester zijn over het zelf.

Voor de ziel zijn onze lichamen slechts tijdelijke voertuigen. Het leren om daarvan los te raken is het beginpunt op het pad naar bevrijding, de vrijheid van het wiel van dood en wedergeboorte. Geobsedeerd blijven door ons fysieke beeld, door macht, prestige of bezittingen brengt het gevaar met zich mee dat onze ware aard verborgen blijft. Word dus geen slaaf van je lichaam, van je zintuigen en je emoties! Dát is het begin van de reis naar vrijheid.

Spijtig genoeg besteedt de huidige westerse cultuur veel aandacht aan mode, aan bekend zijn en beroemd. Volgens mij leidt de gekte van het voortdurend en overal nemen van 'selfies' alleen maar tot vergroting van ons zelfbeeld: we lopen het gevaar een ijdele, trotse, opschepperige en onszelf beminnde samenleving te worden. Natúúrlijk is het belangrijk dat we ons lichaam verzorgen en voeden. Het is noodzakelijk dat

we al het mogelijke doen om gezond en fit te blijven, maar we kunnen óók tot het besef komen dat ons innerlijke leven belangrijker is, omdat dat het deel is dat niet vergaat.

Wat is waarheid?

Dat is een belangrijke vraag, als je begint daarover na te denken. Ik wijs in dit verband graag naar *De Yoga-Sutra's van Patanjali*, vooral naar het eerste deel van het achtvoudige pad: de 'acht ledematen van yoga'. Allereerst de vijf 'yama's': aspecten van zelfbeteugeling of zelfbeheersing. 'Satya' is er één van: waarachtig zijn/niet liegen. De andere vier zijn geweldloosheid/geen leed berokkenen; niet-stelen/eerlijkheid; niet-sensualiteit/gematigdheid/kuisheid; geen bezit willen vergaren/vrij zijn van hebzucht. Er wordt wel eens gezegd dat, als één van deze aspecten werkelijk serieus wordt beoefend, de andere dan op natuurlijke wijze zullen volgen.

Satya: hoeveel zinnen bevatten wel niet de woorden 'waar' of 'waarheid'? Hier zijn er twee: 'trouw zijn aan zichzelf' (in het Engels 'being true to oneself') en 'de waarheid, de hele waarheid en niets dan de waarheid'. Als men voor een rechtbank niet de waarheid spreekt, dan pleegt men meened en dat kan leiden tot gevangenisstraf.

Het denkvermogen kan ons werkelijk voor de gek houden en ons laten denken dat iets waar is, terwijl dat niet het geval is. We kunnen zo 'geprogrammeerd' zijn dat we vooruitlopen op gebeurtenissen: we zien wat we willen zien, en niet wat in feite plaatsvindt. We kunnen er dus eigenlijk niet op vertrouwen dat ons denken tot waarheid leidt. Als dat zo is, hoe kunnen we dan ooit waarheid kennen? Door logisch redeneren kunnen we natuurlijk tot enig begrip komen van de wereld om ons heen, maar om de werkelijke waarheid te leren kennen moeten we dieper het denkvermogen binnendringen, door stil te worden en te mediteren...

Vertellen we altijd de waarheid? Je zou zeggen dat we onszelf als waarheidsgetrouwe mensen beschouwen die niet opzettelijk onwaarheid spreken. Laten we echter altijd waakzaam blijven om niet onnadenkend te roddelen of geruchten te verspreiden. Ook zouden we voorzichtiger kunnen zijn door in onze omgang met anderen niet direct ons oordeel klaar te hebben en over te lopen van kritiek.

Het motto van de Theosophical Society is *Satyat nasti paro dharmah, There is no religion higher than truth, Er is geen godsdienst hoger dan waarheid.* Misschien zou de volgende formulering beter zijn: *Er is geen dharma (wet, plicht, religie) hoger dan waarheid.* Laten we waarheidsgetrouw leven: eerlijk, rechtdoorzee en open, en ons niet anders voordoen

dan we we werkelijk zijn, laten we trouw zijn aan onszelf.

Ik zie het leven van een theosoof als één van dienstbetoon aan anderen, op welke manier dat ook maar passend is. We hebben allemaal andere dingen te geven en verschillende manieren om dat te doen. Niemand van ons mag echter ooit denken superieur of beter te zijn dan een ander. Komt prestige of persoonlijke macht op ons pad, dan zouden we hiertegenover een houding van onverschilligheid kunnen aannemen, en gewoonweg onze plicht tegenover anderen blijven doen.

Vrijgevig zijn met onze tijd en energie zal vanzelf zijn eigen beloningen brengen. Laten we trouw zijn aan onszelf. Dit begrijpende en wetend wie we werkelijk zijn, doen we niet alsof we iets anders zijn dan slechts een dienaar van ons hogere Zelf. Wij zijn een geestelijke entiteit die tijdelijk in een fysiek lichaam verblijft dat wordt verzorgd, maar zeker niet aanbeden. Trouw zijn aan onszelf betekent het bestaan van het Ware Zelf te erkennen, de goddelijke essentie, die vonk van goddelijkheid die iedereen in zich heeft. Het doel van een stoffelijk lichaam en een leven op aarde is de ziel in staat te stellen om voort te gaan op het pad van vervolmaking.

Wat weerhoudt ons toch om vervolmaking te bereiken?

Het is ons onvermogen om onderscheid te maken tussen het werkelijke en het onwerkelijke. 'Maya' of begoocheling, dát staat onze inspanningen in de weg om in dit leven volmaaktheid te bereiken. Oosterse filosofie stelt dat alleen het Absolute bestaat, zonder variatie, meervoudigheid, zonde of gebrek. Maya veroorzaakt echter beperkingen in de uiterlijke omstandigheden. De hele wereld is het product van maya of, anders gezegd: illusie. Voor ons beperkte denken is dat een moeilijk te begrijpen concept.

Shankaracharya zegt dat maya deel uitmaakt van de drie guna's in de natuur, de drie staten van zijn: tamas/rust, rajas/beweging en sattva/evenwicht. Men zegt dat maya of illusie op zich niet kan worden waargenomen, maar dat men door nederig en waar onderzoek kan concluderen dat het bestaat. Zo zijn tijd en ruimte factoren van maya, net als de wet van oorzaak en gevolg. Maya kan alleen opgelost en ontzenuwd worden door kennis van het Absolute, van Waarheid.

Wat is de aard van het Zelf?

Het Zelf is het ware wezen dat eeuwig is. De aard ervan is gelukzaligheid. Gelukzaligheid is voor het Zelf zoals hitte voor het vuur, zoals als kou voor het ijs. Alleen iemand die vrij is van gebondenheid aan het niet-zelf kan de gelukzaligheid van de Heer ervaren, die we kennen als Atman. Atman is niet geboren en sterft niet; Atman groeit niet, krimpt niet, en verandert op geen enkele manier. Atman is puur be-

wustzijn, onsterfelijk en onveranderlijk. Atman is de essentie van oneindige gelukzaligheid.

Hoe kunnen we onze ware aard ontdekken?

Dit kan door op drie manieren ons denken onder controle te houden en ze zijn alle drie nodig:

1. vermijd vulgariteiten die ingaan tegen de wetten van waarheid en goddelijke liefde
2. reguleer verlangens door sattva (reinheid, waarheid en harmonie) in praktijk te brengen
3. zuiver het intellect en streef naar goddelijkheid.

Als we de voortdurende cyclus van geboorte, dood en wedergeboorte echt willen beëindigen, moeten we leren om onderscheid te maken tussen het

Zelf en het niet-zelf: ernaar streven om ons bewustzijn uit te breiden naar het niveau van het hogere Zelf, terwijl we verkeren in de alledaagse wereld. Alleen dan kan iemand de eigen ware aard leren kennen als sat (het zijn, het volstekte, de ene werkelijkheid), chit (universeel bewustzijn) en ananda (gelukzaligheid).

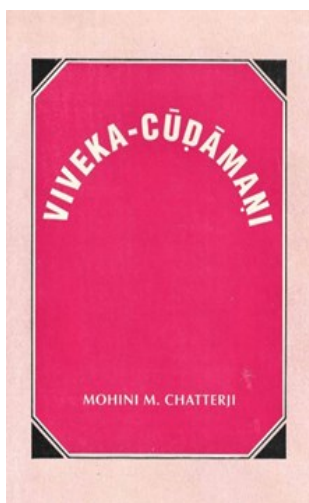
De vijf bewustzijnsvoertuigen

Shankaracharya vertelt over de vijf omhulsels/ bewustzijnsvoertuigen van de menselijke individualiteit, uit de vedanta filosofie, de pancha kosha's.

1. *Annamayakosha*, de voedselschede die uitsluitend bestaat door het voedsel dat we eten. Het is onstabiel, steeds veranderend en zal uiteindelijk vergaan. Daarom kan het niet worden beschouwd als iemands ware Zelf of de allerhoogste werkelijkheid: we moeten ons er niet mee vereenzelvigen.
2. *Prânamayakosha*, het voertuig van vitale energie. Die energie stelt het fysieke lichaam in staat om te bewegen en te handelen. Ook dit is niet het ware Zelf, want het is constant in beweging, net als de oceanen en de winden.
3. *Manomayakosha*, het denkprincipe dat de vijf organen van waarneming bevat (gehoor, zicht, geur, smaak, tast -redactie-). Het is verantwoordelijk voor vreugde en verdriet, is de schepper van de droomwereld en kan op de weg naar Zelfrealisatie zowel obstakels opwerpen als deze vernietigen. Manomayakosha kan beschouwd worden als het lagere denken: het is een naar binnen gericht bewustzijn en dus niet als het ware Zelf.
4. *Vijnânamayakosha*, het voertuig van het hogere denkvermogen. Het bestaat uit het hogere denkvermogen zelf, met de modificaties of wijzigingen daarvan, en uit de zintuigen met hun wijzigingen. Het voert handelingen uit en is de oorzaak van reïncarnatie van de ziel. Het wordt ook wel de ken-

nisschede, het intellect of buddhi genoemd. Door verlangens en door handelingen trekt de ziel door een verscheidenheid aan lichamen. Middels de kennisschede heeft de individuele ziel ervaringen als verdriet en vreugde, plezier en pijn. Bij dit voertuig horen de drie bewustzijnstoestanden van waken, dromen en droomloze slaap. Het hogere denken vereenzelvt zich met plichten, rituelen en attributen die horen bij de verschillende stadia van het leven. Net als de andere kosha's kan ook vijnânamayakosha niet worden beschouwd als het ware Zelf.

5. *Ânandamayakosha*, het voertuig van gelukzaligheid. Het manifesteert zich meestal in de droomloze slaap. Daarachter bevindt zich het meest innerlijke beginsel van alle wezens, Brahman in al zijn volledigheid. Ook deze schede van gelukzaligheid is niet het allerhoogste Zelf, want het is gebaseerd op omstandigheden en een wijziging van aard.

We kunnen nóg verder gaan dan het bewustzijn van gelukzaligheid tijdens de droomloze slaap om ons ware Zelf te ontdekken, de bron van onvoorwaardelijke vreugde.

In de *Viveka Cudamani* stelt de discipel zijn goeroe een vraag: *Als de vijf omhulsels zijn verworpen als zijnde onwerkelijk, dan zie ik niets meer, behalve het niet-bestaan van alles. Welke kenbare werkelijkheid*

blijft dan over waarmee de kenner van het Zelf zich kan identificeren? De goeroe antwoordt: *Een excellente vraag, je bent goed in redeneren! Via het meest subtiele denken kun je waarnemen dat het principe waarmee alle verschillende toestanden worden ervaren (maar dat zelf geen object van ervaring is) het Zelf is, de ultieme kenner.*

Anders gezegd, we begrijpen dat de mens twee verschillende zelden heeft: één die het empirische zelf genoemd wordt (gebaseerd op ervaringen) en anderzijds het transcendente Zelf. Het empirische zelf is sterfelijk, steeds veranderend en onbetrouwbaar. Alleen het transcendente Zelf kan Waarheid realiseren. We kunnen niet in een spiegel naar ons eigen spiegelbeeld kijken en denken dat wij dat werkelijk zijn: het is slechts een reflectie. In plaats daarvan kunnen we leren om ons te identificeren met het transcendente Zelf, het goddelijke binnenin. Dat kan niet kan worden waargenomen door in een spiegel te kijken.

Als we ons bewust zijn geworden van onze eigen ware Zelf als eeuwig en allesdoordringend, nadat het

empirische zelf tot zwijgen is gebracht, dán zijn we vrij van 'kwaad' en gebondenheid. Dan zijn we een goddelijke straal, een lamp waarvan het licht uitstraalt naar anderen. Het verlichte wezen dat het Absolute heeft gerealiseerd keert niet meer ter reïncarnatie terug in deze wereld.

Wat is de aard van het Absolute?

De *Viveka Cudamani* zegt: *Daarom is het allerhoogste Brahman de enige werkelijkheid, zonder tweede. Het is Pure Wijsheid, het smetteloze Ene, absolute vrede zonder begin en zonder einde, vrij van alle handeling, en de essentie van altijd voortdurende gelukzaligheid* (Chatterji, 239).

Wanneer alle verschillen die door maya (illusie) werden gecreëerd eenmaal zijn verworpen, blijft er iets over dat zichzelf verlicht en dat eeuwig is, stabiel, vlekkeloos, onmeetbaar, vormloos, ongemanifesteerd, naamloos en onverwoestbaar (Chatterji, 240).

De wijzen weten dat de de allerhoogste waarheid absoluut bewustzijn is, waarin de kenner, het gekende en de kennis één zijn, oneindig en onveranderlijk (Chatterji, 241).

Brahman is het oneindige, eeuwige, alles doordringende licht. Het kan niet vastgepakt en ook niet losgelaten worden. Het denken kan zich er geen voorstelling van maken en het is niet in woorden uit te drukken, onmeetbaar, zonder begin en zonder einde (Chatterji, 242).

Hoe kunnen we het Absolute realiseren?

Door te mediteren op het feit dat we fundamenteel datgene zijn wat nooit sterft; dat er niets anders bestaat dan het pure Zijn.

Hier volgen enkele citaten:

U bent dat Absolute dat zich boven kaste, gedragsregels, familie of stam bevindt, zonder naam of vorm, zonder deugden of gebreken. U bent dat wat ruimte, tijd en objecten overstijgt. Mediteer hierover in uw denkvermogen (255).

U bent dat Absolute dat onverwoestbaar is, vrij van geboorte, groei, ontwikkeling, verval, ziekte en dood. Mediteer hierover in uw denkvermogen (259).

U bent dat Absolute dat niet onderscheiden kan worden, waarvan de essentiële natuur altijd onveranderd blijft, dat roerloos is als een golfloze oceaan, dat altijd vrij is, dat niet opgedeeld kan worden. Mediteer hierover in uw denkvermogen (260).

U bent dat Absolute dat waar is, maar door onbegrip in verschillende vormen naar voren lijkt te komen, dat schijnbaar veranderingen in naam, vorm en eigenschappen ondergaat, terwijl de ware aard nooit verandert, zoals goud. Mediteer hierover in uw denkvermogen (263).

U bent dat Absolute dat schittert, met niets daarbuiten, dat identiek is aan het Zelf dat werkelijkheid is,

bewustzijn, vreugde, onverwoestbaar. Mediteer hierover in uw denkvermogen (264).

Door te mediteren over deze uitspraken zullen twijfels en moeilijkheden verdwijnen en worden leringen duidelijk zichtbaar. Scheid het Zelf van niet-zelf en het gebied van zintuiglijke objecten. Blijf vervolgens trouw aan dat Zelf.

Identificeer je met dat wat in de diepte van het hart verblijft. Het Zelf ligt diep verborgen, achter indrukken van het niet-zelf. Wanneer deze indrukken zijn vernietigd, dan manifesteert het ware Zelf zich uit eigen beweging en op heldere wijze.

We krijgen de waarschuwing om altijd waakzaam te zijn, nooit onzorgvuldig of onachtzaam en om ons voortdurend te concentreren op het Absolute, op het Zelf, door te herhalen: *Dit ben ik, Tat Tvam Asi.*

Hoe kunnen we ons concentreren op het Zelf?

We kunnen dit doen door ons los te maken van het lichaam en van zintuiglijke ervaringen, door op het spirituele pad blijven en ons niet op zijsporen te begeven door pleziertjes of macht na te streven. Deze zullen uiteindelijk leiden tot pijn, lijden en andere ontberingen. Laten we onszelf in het dagelijkse leven discipline opleggen, deugden nastreven, en vooroordelen, ijdelheid, boosheid en hebzucht loslaten.

De zoeker naar het ware richt zich erop om, met een zuiver hart waaruit alle begeerten zijn verwijderd, het goddelijke te overpeinzen.

Iemand die een dusdanige concentratie in de praktijk brengt dat hij in staat is om alle uiterlijke zaken (ook vanuit het denken, de zintuigen en het ego) als puur bewustzijn op te laten lossen in het ZELF, zo iemand wordt bevrijd van de ketenen van wereldse reïncarnatie.

Zoals ik al zei wordt deze toestand niet bereikt door alleen boeken te bestuderen, maar door spiritueel onderscheidingsvermogen, door onthechting, door toewijding en inzicht. Het resultaat is gelukzaligheid of ananda, een onvergankelijk, allesdoordringend bewustzijn. Deze staat kan door het denkvermogen alleen maar in symbolen worden uitgedrukt. De hoogste uitdrukking is *sat, chit, ananda* (zijn, bewustzijn, gelukzaligheid).

De resultaten van meditatie en toewijding zijn het naar voren komen van een hoger vermogen van kennis, van buddhi, van een samengaan van met het Absolute, 'het Allerhoogste', en vervolgens: de absorptie van de individualiteit.

Zelfverwerkelijking, of de realisatie van het absolute bewustzijn als het Zelf, vindt niet plaats in het denkvermogen door logisch denken of redeneren. Het gebeurt door ons te verbinden met het altijd aanwezige, vaak verborgen centrum van ons wezen, met die goddelijke vonk die vanuit het binnenste uitstraalt. Een zoeker naar waarheid hoeft alleen maar

binnenin zichzelf te zoeken naar eeuwige gelukzaligheid en bevrijding, weg vanuit de onwerkelijkheid van onze materiële wereld. Wees daarom sterk in de overtuiging dat het ware Zelf er is om ontdekt te worden, en laat je persoonlijkheid en de pleziertjes van het leven hier op aarde los.

Het teken dat iemand in dit leven bevrijd is en 'het kroonjuweel van wijsheid', *Viveka Cudamani* heeft verwerkelijkt is dat zo iemand geen gevoel meer heeft van 'ik' of 'mijn' voor wat betreft het fysieke lichaam. Zo iemand herinnert zich het verleden niet met gevoelens van nostalgie, en heeft geen speciale gedachten over de toekomst. Een bevrijd mens aanvaardt eenvoudig wat zich in het heden voordoet, ziet de eenheid in alles, en beschouwt het Zelf en het Absolute als één.

Wat zijn kenmerken van iemand die werkelijk spiritueel is?

1. de persoonlijkheid straalt harmonie, liefde en vrede uit;
2. is sereen in houding en gedrag;
3. heeft een groot gevoel voor rechtvaardigheid en is mededogend;
4. is niet langer in de greep van de paren van tegenstellingen (zoals succes of falen; pijn of genot);
5. past theorie in de praktijk toe: wijsheid kennen betekent een leven van wijsheid leiden;
6. motieven zijn zuiver, zelfloos, onbaatzuchtig, en alles en iedereen insluitend.

Vers 568 van de *Viveka Cudamani* stelt: *Wanneer zo'n gedisciplineerde ziel bij zijn dood de staat van het Absolute bereikt, zuiver, ongedifferentieerd, volledig transcendent, zonder zelfs de schijn van een lichaam, dan keert hij niet meer terug om te reïncarneren.*

Conclusie

We hebben ontdekt dat VIVEKA spiritueel onderscheidingsvermogen betekent en dat CUDAMANI het kroonjuweel betekent dat zich boven het menselijk voorhoofd bevindt.

We hebben vier sleutelwoorden geleerd: inzicht, onderscheidingsvermogen, onthechting en toewijding.

We hebben ook geleerd dat maya of illusie een element is dat zich in alle vergankelijke dingen bevindt: alles dat bestaat heeft slechts een relatieve en geen absolute werkelijkheid.

We hebben ontdekt dat we de ware Werkelijkheid niet kunnen onderscheiden door middel van onze zintuigen en door logisch denken, want, zoals de term 'kroonjuweel' impliceert: waarheid bevindt zich boven en buiten het denkvermogen. Als het Absolute

het menselijk begripsvermogen te boven gaat, hoe zouden we het dan kunnen herkennen in deze materiële wereld, want dat is de enige die we kennen.

Paradoxaal genoeg komen we juist door logisch redeneren tot de conclusie dat we verder zullen moeten reiken dan het bekende, dan alles wat we weten. Hoewel het misschien anders lijkt, moeten we aanvaarden dat de wereld die wij bewonen niet de ware werkelijkheid kan zijn, omdat die uiteindelijk zal vergaan, net als het menselijk lichaam.

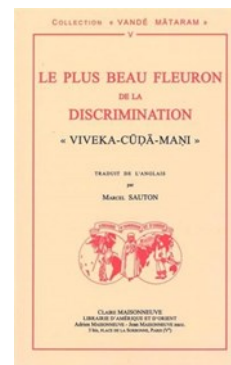
Er is echter iets dat nooit sterft en nooit verandert: het Ene dat was, dat is en altijd zal zijn.

Door gebruik te maken van onze innerlijke kracht,

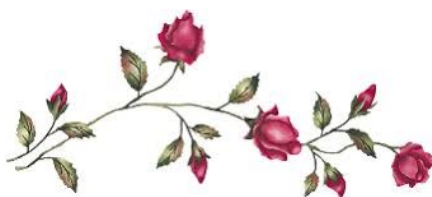
door doorzettingsvermogen, door het denkvermogen tot rust te brengen en verder te kijken dan het schijnbare, in de richting van het oneindige, kunnen we ons doel bereiken.

De Werkelijkheid omvat en overstijgt alle tijd en ruimte. Daarbinnen bestaat geen verschil tussen iemand die weet (de kenner) en wat men weet (het gekende).

*De werkelijkheid is oneindig,
eeuwig, non-duaal bewustzijn.*

Vertaald en bewerkt door Els Rijnker

Annie Besant

Wie was...

Annie Besant?

In the Garden of Remembrance op het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC) in Naarden, Nederland, ligt een oude verweerde steen. Er staat een naam ingebeiteld: *'Annie Besant, Warrior'* – (strijder) en de data van geboorte en overlijden.

Wie het leven van Annie Besant bestudeert, kan niet anders dan erkennen dat het woord 'strijder' Annie Besant volkomen typeert. Niet alleen de biografie van Annie Besant zelf, het verhaal van haar leven tot 1891¹ laat dit zien, maar ook de andere publicaties over haar leven o.a. *'Annie Besant – A Character Sketch'* door W.T. Stead² en *'A short Biography of Annie Besant'* door C. Jinarajadasa³ en vele andere getuigen hiervan.

Annie Wood werd op 1 oktober 1847 in Londen geboren. Zij was zowel van Engelse als van Ierse afkomst, maar zij voelde zich een Ierse. Zij was een gelovige christelijke vrouw toen zij in 1867 dominee Frank Besant trouwde, maar geleidelijk aan begon zij steeds meer vragen te stellen t.a.v. de christelijke dogma's en tenslotte besloot zij de kerk te verlaten. Zij werd een vrijdenker. De breuk met de

kerk was o.a. ook aanleiding tot haar echtscheiding. Zij nam hun dochter mee, maar moest haar tenslotte toch afstaan aan Frank Besant. Hun zoon was al bij zijn vader gebleven. Later in hun leven zouden de kinderen zelf het contact met hun moeder herstellen.

Annie Besant werkte in de vrijdenkersbeweging nauw samen met Charles Bradlaugh. Zij schreven allebei artikelen, o.a. over geboortebeperving, hetgeen in die tijd ongehoord was.

Vanaf 1879 studeerde Annie Besant aan de universiteit van Londen in diverse wetenschappelijke vakken. Zij gaf in die periode ook veel lezingen aan arbeiders, o.a. over de Franse Revolutie.

In 1885 kwam zij in aanraking met de Fabian Society, waar zij o.a. met de auteur Bernard Shaw samenwerkte. In datzelfde jaar trok zij zich ook het lot aan van de meisjes die voor een zeer laag loon en onder moeilijke omstandigheden in een luciferfabriek werkten. Zij leidde hun staking en door haar opmerkelijke optreden waarbij zij voor betere omstandigheden en een goed loon pleitte, werd zij een nationale figuur. Haar socialistische opvattingen zorgden er echter ook voor dat zij vele oude vrienden verloor.

Geleidelijk aan begon haar interesse te verschuiven naar hypnose, spiritualiteit en het leven na de dood. Het hoorde allemaal bij haar zoektocht naar waarheid. Toen zij eens aan het werk was en wat wegmijmerde bij het overdenken van alle teleurstellingen die zij ondervonden had bij haar zoektocht naar

waarheid, hoorde ze plotseling een stem die zei: 'Ben je bereid om alles op te geven om de Waarheid te leren kennen?' Onmiddellijk zei ze: 'Ja, Heer.' Ze wist niet wie er gesproken had, maar het was dezelfde stem die ze al eens eerder gehoord had, toen ze in ernstige huwelijksproblemen was. (Opmerkelijk is dat haar naam in de *Mahatma Brieven* werd genoemd, nog vóórdat zij in contact was gekomen met de Theosophical Society. Zij viel toen al op door haar toewijding en altruïsme.)⁴ Een paar dagen later kreeg ze het verzoek van de heer Stead, hoofdredacteur van de *'Review of Reviews'* om een boekbespreking te maken over *'De Geheime Leer'* van Helena Petrovna Blavatsky.⁵ Ze begon te lezen en het was alsof er plotseling een lang verloren gegane synthese van waarheid door haar heen flitste. Zij vroeg of ze de auteur mocht interviewen en vanaf het moment dat zij mevrouw Blavatsky voor het eerst zag veranderde haar hele leven.

Het nieuwe licht dat zij had ontvangen, inspireerde haar meer dan wat ook om de wereld te dienen. Alleen ging het haar nu niet zozeer om de verschillende problematische situaties in de wereld aan het licht te brengen, als wel om de wortel van alles bloot te leggen en ermee om te gaan vanuit het licht van de wetten die het hele bestaan regeren.

Annie Besant werd lid van de Theosophical Society in 1889. Al snel werd zij leerling van mevrouw Blavatsky en werkte zij op het kantoor van de T.S. in Engeland. Zij was een briljant spreekster en schrijfster over theosofische onderwerpen. In 1890 ontmoette zij C.W. Leadbeater met wie zij vele boeken schreef of bestaande theosofische boeken uitdiepte en van commentaar voorzag.

Ook vertegenwoordigde zij in 1893 de T.S. op het Wereld Parlement van Godsdiensten in Chicago.

Annie Besant & C.W. Leadbeater

Zowel Annie Besant, die sprak vanuit de theosofie, als Vivekananda die sprak vanuit de Advaita Vedanta van het oude India begeesterden hun toehoorders.

Na het overlijden van Kolonel Olcott in 1907 werd Annie Besant voor 7 jaar tot Internationaal President van de T.S. gekozen. Nog drie maal daarna werd zij in dezelfde functie herkozen (1907-1933).

Hoewel Annie Besant zeer spiritueel was, wilde zij dat theosofie toch vooral ook praktisch zou zijn.

In 1908 werd de Theosophical Order of Service (TOS) opgericht, die zich bezighield met maatschappelijke hulpverlening, waar dat nodig was. Op ander gebied o.a. bij de gemengde vrijmetselarij werd geprobeerd om d.m.v. symboliek en ceremonie mensen die daarvoor gevoelig waren, de theosofie in hun belevingswereld te doen opnemen.

Vanaf 1909 werkte zij een aantal jaren intensief aan het afschaffen van het kinderhuwelijk en probeerde zij het klassenstelsel in India te hervormen. Annie Besant hield met heel haar hart van India en ze zag wat nodig verbeterd moest en kon worden. Zij bracht de mensen in India weer in contact met hun eigen religieuze wortels. Zij kende geen Sanskriet, maar toch had ze een onvoorstelbare kennis van de religieuze filosofie van India. Zij werkte samen met Bhagavan Das aan o.a. één van de eerste vertalingen van de *Bhagavad Gita* in het Engels.

Een nieuwe periode in haar leven brak aan toen zij kennis maakte met twee jongens van veertien en elf jaar. Vooral in de oudste, Krishnamurti, zag zij ongekende mogelijkheden. Hij zou het voertuig worden van een groot wereldleraar. De jongens werden door hun vader onder de hoede gesteld van Annie Besant en C.W. Leadbeater. Toen Krishnamurti volwassen werd, bleek hij inderdaad over een uitzonderlijk spiritueel inzicht te beschikken. Hij had een onafhankelijke geest en verschilde over meerdere zaken van mening met de theosofen. Hij is tenslotte zijn eigen weg gegaan, maar hij bleef altijd dankbare en dierbare herinneringen aan Annie Besant houden.

In 1913 betrad Annie Besant de Indiase politieke arena. Zij pleitte voor de status van zelfbestuur voor In-

Annie Besant & J. Krishnamurti

Annie Besant & Mahatma Gandhi

dia binnen het Gemeenbest. Zij begon een krant om zo veel mogelijk mensen te kunnen bereiken (en beïnvloeden). In Europa woedde de eerste Wereldoorlog 1914 - 1918: Engeland had andere zorgen aan het hoofd dan meer vrijheid voor India. Annie Besant werd in 1917 als politiek gevangene vastgehouden. De reactie van de Indiase bevolking was echter zo sterk, dat men haar na drie maanden weer vrij moest laten. Engeland werd gedwongen zijn politiek t.a.v. India te wijzigen. Annie Besant werd daarna gekozen tot voorzitter van het Nationale Congres van India. Hoewel dit een erefunctie was (van vier dagen vergaderen per jaar) maakte Annie Besant er een functie van met uitvoerende macht. Zij bekleedde deze functie drie jaar, maar verloor hem weer door een meningsverschil met Mahatma Gandhi. Zij bleef echter de grootste achting voor hem houden en hij voor haar.

Annie Besant kon zich nu weer meer met spiritualiteit bezighouden, maar haar liefde voor India en de mensen van dit grote land bleef. In 1925 kwam er, o.a. door haar toedoen, een voorstel voor de 'Common-wealth of India Bill.' Hoewel dit voorstel uiteindelijk niet geaccepteerd werd, (zij vroeg volledige gelijkheid tussen mannen en vrouwen m.b.t. politieke vertegenwoordiging) had zij wel een bewustwordingsproces over dit onderwerp in gang gezet. De tijd was er echter nog niet rijp voor.

In 1917 was Annie Besant begonnen aan de organisatie van de Padvindere Beweging in India. Dit gebeurde echter tegen het advies van Baden Powell (hoofd van de wereldwijde padvinderebeweging) in. Hij was van mening dat er te weinig Britse leidinggevendenden voor de padvindere waren in India. Annie Besant was daarover zeer ontstemd. Zij zag dat als een bewijs van het Engelse superioriteitsgevoel. Het was haar ervaring dat ook de mensen van India de kwaliteiten bezaten om jongeren te organiseren en te begeleiden. Door de padvinderij heeft Annie Besant ontelbaar veel jongeren gestimuleerd tot zelfstandigheid en een positieve bijdrage aan de maatschappij geleverd. Ook Baden Powell erkende dit en in 1932 werd zij daarvoor door hem geëerd met de onderscheiding van de Zilveren Wolf.

Op het eind van haar leven namen de krachten van Annie Besant af. Anderen namen haar nu veel werk uit handen.

De 'moeder' van India overleed op 20 september 1933 in Adyar. Er waren toen 45.000 actieve leden in de Theosofische Vereniging.

Noten

1. *Annie Besant, An autobiography*, T. Fisher Unwin Ltd, London, 1893.
2. W.T. Stead, *Annie Besant, a Character Sketch*, The Theosophical Publishing House, Adyar, 1946.
3. C. Jinarajadasa, *A short Biography of Annie Besant*, The Theosophical Publishing House, Adyar, 1932.
4. A. Trevor Barker (samensteller), *De Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett*, Theosophical University Press, 1979, Den Haag, 451
5. Annie Besant (review), *Madame Blavatsky on the Secret Doctrine*, Pall Mall Gazette April 25, 1889, (zoals ook gepubliceerd in 'The Annie Besant Centenary Book 1847 - 1947', Adyar, 38)

EKB - Theosofia april 2007

**Het theosofische leven
Moet een leven van dienst zijn.
Hoe meer we dienen, hoe wijzer we worden,
Want we leren de wijsheid niet kennen door te
Studeren, maar door te leven.**

Annie Besant - The Theosophical Life

Loge Witte Lotus

Voordracht

In samenwerking met *Loge Antwerpen*

Zondag 17 oktober 2021

om 11.00 uur

Milisstraat 22 - 2018 Antwerpen

Wie zich een beetje verdiept in het Boeddhisme, en dan meer bepaald in het Tibetaans Boeddhisme, zal onvermijdelijk vaststellen dat concentratie en meditatie heel belangrijk zijn. Onder Tibetanen kent het Lojong onderricht al eeuwen lang een grote populariteit. Deze vorm van meditatie is gekend om haar inspirerende kracht, haar aanstekelijke hartstocht en haar praktische bruikbaarheid.

Het Lojong onderricht is gebaseerd op een reeks aforismen die in de 12de eeuw door Chekawa Yeshe Dorje op schrift werden gezet. Het is: het trainen van de geest, waarbij door de praktijk een verfijning van mentale kwaliteiten en het zuiveren van gedachten wordt nagestreefd.

Tijdens deze voordracht gaan we hier dieper op in.

Iedereen van harte welkom!

Inkom: leden € 2 - niet-leden € 7

Alle informatie is te bekomen via mail: info@logewittelotus.be of loge.antwerpen@ts-belgium.be of via GSM 0476 879 968.

Alle activiteiten zijn ook te vinden op de websites: www.logewittelotus.be en <https://ts-belgium.be>

Alle voorzorgsmaatregelen ivm Covid-19 worden getroffen zodat deze voordracht op een veilige manier kan plaatsvinden.

De voordracht kan ook gevolgd worden via Zoom: <https://us02web.zoom.us/j/89633697478>

Loge Witte Lotus

oktober 2021

THEMA-AVONDEN & BIJENKOMSTEN

VAN 20u TOT 21.30u

Thema-avonden gaan fysiek door in de Milisstraat 22 te 2018 Antwerpen

en

kunnen ook gevolgd worden via Zoom

07 & 21/10: Het proces van Zelf-transformatie

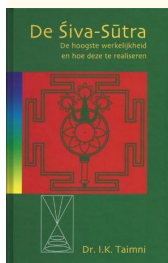

Vanaf het moment dat we geboren worden tot de dag dat we sterven worden we allemaal geconfronteerd met problemen als zich ongelukkig voelen, angst, zorgen, emotionele pijn, ziekte en duizenden andere zaken die een bedreiging vormen voor rust, sereniteit, zingeving en geluk in het leven.

In dit boek vinden we beproefde manieren die beschikbaar zijn om te leren hoe men om moet gaan met al deze problemen.

Zoom link in bijlage

14 & 28/10: De Siva Sutra

Steeds meer spiritueel ingestelde intelligente mensen over de gehele wereld keren zich af van de orthodoxe ideeën over religie en filosofie. Hun aandacht richt zich op de realisatie van een Allerhoogste Werkelijkheid, verborgen in het hart van ieder mens, het uiteindelijke doel van iedere geestelijke inspanning en zelfdiscipline. Wat is de aard van deze Werkelijkheid en hoe kun je die realiseren? Wat is de aard van het werk, dat die Grote Wezens verrichten die hierin geslaagd zijn en die blijvend in die Werkelijkheid gevestigd zijn? Door samen dit boek van I.K. Taimni te lezen en te bespreken gaan we op zoek naar antwoorden.

Zoom link in bijlage

Voor alle informatie over de activiteiten van de **Belgische Theosofische Vereniging vzw** kan u terecht op

GSM 0486 631 997 & 0476 879 968 of via email:

info@ts-belgium.be

Voor informatie over de **Belgische Theosophical Order of Service** kan u terecht op

GSM +32 476 879 968 of email:

tos@ts-belgium.be

Loge Witte Lotus Kalender OKTOBER 2021

MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
				1	2	3
4	5	6	7 Proces van Zelf-transformatie	8	9	10
11	12	13	14 Siva Sutra	15	16	17 Lojong
18	19	20	21 Proces van Zelf-transformatie	22	23	24
25	26	27	28 Siva Sutra	29	30	31

Loge Witte Lotus & Loge Antwerpen

Voordracht zondag 17 oktober 2021

Lojong, een bijzondere vorm van meditatie voor elke dag

Zie pagina 13

THEOSOFISCHE ORDE VAN DIENST

Genezingsmeditatie
(enkel voor leden)

Donderdag 28/10 om 21u

Zoom link in bijlage

Bij de fysieke bijeenkomsten in de lokalen

Milisstraat 22 te 2018 Antwerpen

worden de voorzorgsmaatregelen Covid-19 strikt opgevolgd.

Informatie over de fysieke bijeenkomsten en de Zoom meetings is te bekomen via mail:

secretary@logewittelotus.be of via

GSM 0476 879 968.

Voor meer informatie omtrent de programma's van **Loge Witte Lotus** kunt u terecht op GSM

+32 476 879 968 en +32 486 631 997

of email: info@logewittelotus.be &

email: secretary@logewittelotus.be

Loge Witte Lotus

Zoom links

*De fysieke bijeenkomsten, die doorgaan in de lokalen
Milisstraat 22 te 2018 Antwerpen,
kunnen ook gevolgd worden via Zoom Meetings
Oktober 2021*

07 oktober om 20 u.: Het proces van Zelf-transformatie - Vicente Hao Chin Jr.

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/89050323387>

14 oktober om 20 u.: De Siva Sutra - I.K. Taimni

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/84563645587>

17 oktober om 11 u.: Loge Witte Lotus & Loge Antwerpen

Voordracht: Lojong, een bijzondere vorm van meditatie voor elke dag.

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/89633697478>

21 oktober om 20 u.: Het proces van Zelf-transformatie - Vicente Hao Chin Jr.

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/85843613446>

28 oktober om 20 u.: De Siva Sutra - I.K. Taimni

Met aansluitend om 21 u: Genezingsmeditatie Theosofische Orde van Dienst (TOS)
(enkel voor leden)

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/86086313319>

